



حمید قنبری، معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت خارجه از چالش‌ها و ظرفیت‌های انتقال دانش روز به صنعت پتروشیمی می‌گوید

فقدان هماهنگی نهادی بزرگ‌ترین مانع دیپلماسی فناورانه ایران



پتروشیمی
بندرامام



مریم سالاری-روزنامه‌نگار/ صنعت پتروشیمی ایران که طی دهه‌های اخیر ستون فقرات ارزآوری و موتور پیشران صادرات غیرنفتی کشور بوده، امروز در تقاطع فشارهای بین‌المللی و ضرورت نوسازی فناورانه قرار گرفته است؛ صنعتی که بدون توانمندی‌های نوآورانه و جریان مستمر دانش و سرمایه جایگاه رقابتی خود را در بازارهای منطقه‌ای و جهانی از دست خواهد داد. در این میان، نقش دیپلماسی اقتصادی فراتر از مذاکره و قراردادهای سنتی به مثابه شاهراهی حیاتی برای ایجاد همکاری‌های فناورانه و جذب سرمایه خارجی پدیدار می‌شود. **حمید قنبری**، معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه در گفت‌وگوی اختصاصی با «ایران» بر این نکته تأکید می‌کند که «مدیریت جریان انتقال فناوری در ایران هنوز در پیچیدگی ساختارهای نهادی گرفتار شده و شفافیت لازم را ندارد؛ همین امر تصمیم‌گیری‌ها را کند و اقدامات را پراکنده کرده است.» به گفته او وزارت نفت، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت صمت و حتی وزارت خارجه هر یک مسئولیتی در این فرآیند برعهده دارند اما فقدان هماهنگی میان آنها باعث شده است که اثرگذاری اقدامات محدود بماند و تحریم‌ها و موانع خارجی، بیش از توانمندی‌های موجود، پیشرفت صنعت را کند کند. قنبری راهکار را در ایجاد ساختاری شفاف، پاسخگو و پروژه‌محور می‌بیند که جریان فناوری، سرمایه و دانش را همزمان مدیریت کند و «دیپلماسی پروژه‌محور دوجانبه» را به اصلی‌ترین ابزار جذب نوآوری برای صنعت پتروشیمی بدل سازد. تنها در چنین فضایی است که می‌توان انتظار داشت پتروشیمی ایران جهشی واقعی در رقابت منطقه‌ای تجربه و جایگاه خود را در بازارهای جهانی تثبیت کند و آینده‌ای را بسازد که نقطه اتکایی برای توسعه فناورانه کشور شود.

در شرایط امروز، دیپلماسی اقتصادی اگر بخواهد واقعاً به ورود فناوری و دانش فنی در صنعت پتروشیمی کمک کند، باید از نگاه سنتی «مذاکره برای صادرات» فراتر برود و به نوعی دیپلماسی فناورانه تبدیل شود. یعنی هر مذاکره تجاری، هر قرارداد سرمایه‌گذاری و حتی هر یادداشت تفاهمی باید پیوست مشخصی برای انتقال دانش فنی، تربیت نیروی متخصص ایرانی و بومی‌سازی تجهیزات داشته باشد. در واقع، این نوع دیپلماسی باید فناوری را نه به عنوان کالای جانبی بلکه به عنوان بخشی از همان معامله اقتصادی تعریف کند. تجربه کشورهای موفق

■ صنعت پتروشیمی به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع ارزآوری و پیشران صادرات غیرنفتی کشور شناخته می‌شود که برای حفظ جایگاه خود در رقابت منطقه‌ای و جهانی، ناگزیر از نوسازی فناورانه است. از این منظر ظرفیت‌های دیپلماسی اقتصادی در ایجاد بستر همکاری‌های فناورانه، جلب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال دانش روز به بخش پتروشیمی، اهمیتی راهبردی می‌یابد. دیپلماسی اقتصادی ایران چگونه می‌تواند به بسترساز تسهیل ورود فناوری‌های نوین و دانش فنی از دیگر کشورها به صنعت پتروشیمی شود؟

ایران

۲۲